

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

ANTITRÖSZT IRODA

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1245, Budapest 5. Pf. 1036

Telefon: (06-1) 472-8900, **Fax:** (06-1) 472-8905

Ügyszám: Vj-62/2012.

Iktatószám: Vj/62-64/2012.

A Gazdasági Versenyhivatal a Hajdu Balázs Ügyvédi Iroda (1124 Budapest, Fürj utca 25.) által képviselt **ALDI Magyarország Élelmiszer Bt.** (2051 Biatorbágy, Mészárosok útja 2.), az **Auchan Magyarország Kft.** (1113 Budapest, Bocskai út 134-146.), a **CBA Kereskedelmi Kft.** (2351 Alsónémedi, 2402/1. hrsz.), a Sători és Lutter Ügyvédi Iroda (1054 Budapest, Aulich utca 7.) által képviselt **Lidl Magyarország Kereskedelmi Bt.** (1037 Budapest, Rádl árok 6.), a Dr. Csere Ügyvédi Iroda (1173 Budapest, Földműves utca 16.) által képviselt **SPAR Magyarország Kereskedelmi Kft.** (2060 Bicske, SPAR út 0326/1. hrsz.), a **TESCO-GLOBAL Áruházak Zrt.** (2040 Budaörs, Kinizsi út 1-3.), továbbá a **Magyar Dinnye Szövetség Közhasznú Egyesület** (5665 Pusztatottlaka, Külterület 026/134. hrsz.) és a Kator Ügyvédi Iroda (1117 Budapest, Karinthy Frigyes út 15. I. emelet 14.) által képviselt **Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és Terméktanács** (1118 Budapest, Villányi út 35-43.) eljárás alá vontakkal szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban meghozta az alábbi

v é g z é s t

A Gazdasági Versenyhivatal az eljárást megszünteti.

E végzés ellen a kézhezvételétől számított nyolc napon belül a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsához címzett fellebbezéssel lehet élni. A fellebbezésnek a végzés végrehajtására halasztó hatálya van. A fellebbezésért 3000 forint illetéket kell fizetni, melyet a fellebbezés előterjesztője a fellebbezést tartalmazó iratra felragasztott illetékbélyeggel köteles leróni.

I n d o k o l á s

I. Az eljárás tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal az ALDI Magyarország Élelmiszer Bt. (a továbbiakban: ALDI), az Auchan Magyarország Kft. (a továbbiakban: Auchan), a CBA Kereskedelmi Kft. (a továbbiakban: CBA), a Lidl Magyarország Kereskedelmi Bt. (a továbbiakban: Lidl), a SPAR Magyarország Kereskedelmi Kft. (a továbbiakban: SPAR), a TESCO-GLOBAL Áruházak Zrt. (a továbbiakban: TESCO), továbbá a Magyar Dinnye Szövetség Közhasznú Egyesület (a továbbiakban: Dinnyeszövetség) és a Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és Terméktanács (a továbbiakban: FruitVeB) eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben 2012. augusztus 27-én versenyfelügyeleti eljárást indított annak kivizsgálása érdekében, hogy az eljárás alá vont vállalkozások között létrejött-e megállapodás egyrészt a Magyarországon termesztett görögdinnye 2012. július közepétől alkalmazandó áraiban, másrészt pedig abban, hogy a Magyarországon kívül megtermelt dinnyét nem vagy csak diszkriminatív árázással forgalmazzanak Magyarországon. E magatartások vélelmezhetően megvalósították a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. §-a (2) bekezdésének a) és c) pontjaiban foglalt tényállást, és ezzel megsértették a Tpv. 11. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat. A vizsgálat kiterjedt továbbá arra is, hogy – a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt érzékelhető hatás eredményeként – az eljárás alá vontak vizsgált magatartása alkalmas lehetett-e az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 101. cikke (1) bekezdése a) és c) pontjának megsértésére.
2. A versenyfelügyeleti eljárás kiterjedt az eljárás alá vontaknak egyrészt a görögdinnye árának meghatározása kapcsán 2012 júliusában és augusztusában tanúsított magatartására, másrészt a Magyarországon kívül megtermelt görögdinnye magyarországi értékesítésének, illetve árázásának kapcsán ugyanezen időszakban tanúsított valamennyi magatartására.

II. Az érintett piac és jellemzői¹

3. A dinnye szezonális termék rövid, alig két hónapos időnnel, amely átlagos években július elejétől szeptember elejéig tart. Bár külföldi dinnye gyakorlatilag egész évben kapható az üzletekben, a fogyasztás döntő része ma is a magyar termelési szezonra esik. Az import aránya a fogyasztásból 5 % alatt marad. A behozatal zöme a magyar

¹ Vj/62-50/2012. számú irat – GVH piacelemzés

termelési szezon kezdete előtt, májusban és júniusban érkezik Magyarországra. A dinnye exportja az utóbbi években jelentősen csökkent.

4. A KSH által közölt adatok szerint az egy főre eső teljes fogyasztás 15 kilogramm körül alakult, amely alapján 22 milliárd forint nagyságú teljes piaci forgalom számítható.
5. A görögdinnye piaca az egyik legkevésbé stabil agrárpiacok közé tartozik. A kereslet és a kínálat évek között, de gyakran egy-egy idényen belül is erősen ingadozik. Az árak és jövedelmek ennek hatására hullámzóak, a jövedelmezőség pedig közvetlenül befolyásolja a következő év kínálatának nagyságát. Kiemelt fontosságú az időjárási kockázat, amely a kínálatra és a keresletre is hatással van. A görögdinnye jövedelmezősége az utóbbi években elmaradt a szántóföldi zöldségfélékétől, de romlott más növényi kultúrákhoz viszonyítva is. 2012-ben az átlagos kilogrammonkénti felvásárlási ár 35 forint volt. A termelők részesedése a termelői piaci árból 2000 és 2012 között 18 % és 40 % között ingadozott; az időszak átlagában 29 % volt. A mutató 2012-ben csökkent: az előző évi 28 %-ról 25 %-ra.
6. Jóllehet a termelői oldalon való piacra lépés korlátai alacsonyak, viszonylagos termésbiztonságot, stabil értékesítési piacot és elfogadható jövedelmet csak intenzív technológiával, komoly szakértelemmel és fejlett, szüretelés utáni szolgáltatások (mosás, osztályozás, tárolás, csomagolás, szállítás) nyújtásával lehet elérni. Ennek ellenére a termelés döntő része rendszerint más mezőgazdasági tevékenységet is folytató egyéni gazdaságokból, kisüzemekből származik. A görögdinnye termesztési területe csökkenő tendenciát mutat.
7. A görögdinnye termelési és forgalmazási szintje közötti stabil bizalmi kapcsolat kialakítását számos tényező hátráltatja. Sok szereplő az állandó kapcsolat kialakítása helyett rövid távú érdekeket szem előtt tartva gondolkodik, az adott termelési periódus alatti haszon maximalizálására törekedve. A nagy- és a kiskereskedelemben sok a spontán tranzakció (nagybani piaci, útszéli, gépkocsiról történő eladások), ami szintén a tartós bizalmi kapcsolatok kialakulása ellen hat és alacsonyabb minőségű szolgáltatásra vezet.
8. A Magyarországon elfogyasztott dinnye mintegy 25 %-át a termelők közvetlenül a fogyasztóknak adják el, az üzletláncok részesedése 35 %, a zöldséges boltoké 15 % körüli, a dinnye mintegy 25 %-át egyéb kiskereskedők adják el fogyasztói piacokon.

III. Az eljárás és az eljárás szempontjából releváns események

9. 2012. július 13-ától kezdődően sajtóhírek² jelentek meg arról, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium) közreműködése mellett a görögdinnye-termelők, élelmiszer-kiskereskedők – az eljárás alá vont nagy multinacionális áruházláncok – és a FruitVeB, illetve a Dinnyeszövetség képviselői között megállapodás született, hogy a multinacionális áruházláncok a közösen kialakított, legalább 99 forintos áron értékesítik majd a magyar termesztésű görögdinnyét.
10. 2012. július 17-én a Tpvt. 43/H. §-a szerinti bejelentés érkezett a GVH-hoz az ALDI Magyarország Élelmiszer Bt.-vel, a CBA Kereskedelmi Kft.-vel, a Penny Market Kft.-vel, a TESCO-GLOBAL Áruházak Zrt.-vel, a Magyar Dinnye Szövetség Közhasznú Egyesülettel és a Vidékfejlesztési Minisztériummal szemben.
11. A bejelentés vizsgálata során a GVH a beszerzett információk alapján arra a következtetésre jutott, hogy az eljárás alá vont vállalkozások valószínűsíthetően megsértették a Tpvt. 11. §-ában, illetve az EUMSZ 101. cikkében foglalt tilalmat, ezért 2012. augusztus 27-én versenyfelügyeleti eljárást indított velük szemben. Az eljárás a gazdasági tevékenységet nem folytató Minisztériumra a Tpvt. tárgyi hatályának hiánya miatt nem terjedt ki.
12. A versenyfelügyeleti eljárás keretében a GVH felhívta az eljárás alá vont vállalkozásokat a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére, és belföldi jogsegély keretében információt kért a Minisztériumtól.
13. Az Országgyűlés 2012. november 19-i ülésnapján elfogadta a szakmaközi szervezetekről és az agrárpiaci szabályozás egyes kérdéseiről szóló 2012. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Szakmaközi törvény) módosítását, mely módosítás 2012. november 28-án lépett hatályba.
14. A GVH a Szakmaközi törvény újonnan hatályba lépett, de visszamenőleges hatálya miatt jelen eljárásban is alkalmazandó 18/A. §-ának (3) bekezdése alapján 2012. december 20-án állásfoglalás végett megkereste³ a vidékfejlesztési minisztert, mely állásfoglalás megérkezéséig az eljárást ugyanezen végzésében felfüggesztette.

² pl. <http://mno.hu/mezogazdasag/a-legalcsobb-gyumolcsok-kozott-lesz-a-magyar-dinnye-1091619>
http://index.hu/gazdasag/magyar/2012/07/19/legalis_kartell_allami_keresre

³ VJ/62-40/2012. számú végzése

15. A miniszter állásfoglalása⁴ 2013. február 19-én érkezett meg a GVH-hoz, erre tekintettel a felfüggesztés megszüntetésre került, és az eljárás tovább folytatódott.

IV. Az elérhető bizonyítékok

16. A GVH versenyfelügyeleti eljárásában a következő bizonyítékokat használta fel: nyilvános sajtóértesülések, tudósítások, a sajtó által nyilvánosságra hozott hangfelvételek, a belföldi jogsegélykérelemre adott válasz, valamint a bejelentéssel összefüggő és versenyfelügyeleti eljárásban tett ügyféli nyilatkozatok. A Tptv. 65/A. §-a szerinti előzetes értesítés nélküli helyszíni kutatást a GVH nem tartott, tekintettel arra, hogy a vizsgált magatartás az eljárás megindítása előtt már intenzív sajtó-érdeklődés tárgya volt, így bizonyítékok szerzése ezen eljárási cselekmény révén nem volt valószínűsíthető.

V. A vizsgált magatartás

17. A beszerzett bizonyítékok alapján megállapítható, hogy 2012. július 6-án 12:00 órára B.GY., a Minisztérium parlamenti államtitkára és K.E., a Minisztérium Élelmiszerlánc-felügyeletért és Agrárgazdaságért felelős államtitkára egyeztetést hívott össze a Minisztériumba.⁵ A megbeszélésen készült jelenléti ív⁶ szerint – a felek által sem vitatottan⁷ – az egyeztetésen részt vett a Minisztérium képviseletében B.GY. és K.E., az ALDI képviseletében K. K. központi beszerző, az Auchan képviseletében T. G. központi zöldség-gyümölcs beszerző, a CBA képviseletében F. A. kommunikációs vezető, a Lidl képviseletében K. T. a zöldség-gyümölcs beszerzési osztály vezetője és K. G. beszerzési igazgató, a SPAR képviseletében S. K. ügyvezető igazgató, a TESCO képviseletében E. B. kormányzati kapcsolatokért felelős vezető és T. A. a kereskedelmi üzletág igazgatója, S. GY. a Dinnyeszövetség elnöke,⁸ M.B. a FruitVeB elnöke, P.J. országgyűlési képviselő a magyar dinnyetermelők nevében fellépve,⁹ valamint az ágazat más szereplőjéhez kapcsolható személyek.

⁴ VJ/62-47/2012. számú irat

⁵ VJ/62-2/2012. számú irat, I. mellékletének 5. oldala; A vizsgálók a jelen pont szerinti egyeztetésre a továbbiakban „találkozó”, „megbeszélés” vagy „egyeztetés” néven hivatkoznak.

⁶ VJ/62-2/2012. számú irat IV. melléklete

⁷ Lásd a B/1244/2012. sz. bejelentéses eljárásból átemelt iratokat a VJ/62-6/2012. sz. irat mellékleteiben, illetve a VJ/62-16/2012. sz. adatszolgáltatást

⁸ S.GY. a jelenléti ívet nem írta alá, de a sajtóban úgy nyilatkozott, hogy részt vett a megbeszélésen lásd <http://index.hu/gazdasag/magyar/2012/07/23/dinnye/>. Lásd továbbá a VJ/62-2/2012. számú iratban a Minisztérium nyilatkozatát.

⁹ Lásd pl. VJ/62-6/2012. sz. irat I. melléklete

18. A megbeszélés tartalmát illetően B.GY. a vonatkozó tudósítás¹⁰ szerint elmondta, hogy „a termelők, a kereskedők – a nagy multinacionális áruházláncok – és a FruitVeB képviselői egyeztettek a minden piaci szereplő számára átlátható viszonyok kialakításáról. Ennek eredményeképpen olyan megállapodás született, hogy a multinacionális áruházláncok a közösen kialakított áron értékesítik majd a dinnyét, és abban is egyezsége jutottak, hogy milyen, még elfogadható ár alakuljon ki a szezon végén”. Elmondta továbbá, hogy arra kérték a nagy üzletláncokat, hogy „ebben az évben is a tavalyihoz hasonló árban indítsák és fejezzék be a dinnye értékesítését, és külföldről ne vásároljanak és az egyetlen megállapodás ami született, az a termelők megélhetésének biztosítása volt, amelyben az áruházláncok partnernek bizonyultak”.¹¹ B.GY. 2012. augusztus 10-én Algyőn, a Gazdakörök Csongrád Megyei Szövetségének fórumán tartott beszédében¹² elismerte, hogy „a termelők érdekében kartelleztünk. Megmondtuk az áruházláncoknak, hogy mennyiért kell adni a dinnyét.”
19. A Minisztérium, nyilatkozata¹³ szerint szervezőként, moderátorként vette ki részét az egyeztetésekből, amelynek célja a felek közötti megállapodás létrehozása volt. A Minisztérium szerint az áruházláncok 99 forintos árat ajánlottak a dinnyetermelőket képviselő Magyar Zöldség-Gyümölcs Terméktanács (FruitVeB), valamint a Dinnyeszövetség tagjainak, mely ajánlatot a Terméktanács és a Szövetség is elfogadhatónak találta, így „létrejött a megállapodás”. A Minisztérium által belföldi jogsegély keretében megküldött anyag I. mellékletében foglalt jelentés¹⁴ (Minisztériumi jelentés) szerint „az említett megállapodás a Magyarországon dinnyetermesztéssel foglalkozó összes termelőt tömörítő Dinnyeszövetség és a FruitVeB részvételével született meg”.
20. F. S. vidékfejlesztési miniszter kérdésre adott írásbeli válaszában¹⁵ leszögezi, hogy: „A tárgyalásoknak két fontos célja volt. Egyrészt hogy a minőségi magyar dinnyét az áruházláncok tisztességes a tavalyi szintet legalább elérő áron árulják, másrészt hogy az import dinnyét ne akciózzák olyan árszintre, hogy az a magyar termelőket ellehetetlenítse.”

¹⁰ <http://mno.hu/mezogazdasag/a-legalcsobb-gyumolcsok-kozott-lesz-a-magyar-dinnye-1091619>

¹¹ lásd: http://hvg.hu/gazdasag/20120814_budai_dinnye

¹² VJ/62-7/2012. sz. irat melléklete

¹³ http://index.hu/gazdasag/magyar/2012/07/19/legalis_kartell_allami_keresre/

¹⁴ VJ/62-2/2012. számú belföldi jogsegély I. melléklete

¹⁵ lásd: <http://www.parlament.hu/irom39/08148/08148-0001.pdf>

21. S.GY. a Magyar Dinnye Szövetség elnökének nyilatkozata¹⁶ szerint „a 99 forintos ár elfogadható a multiknak és a termelőknek is, így kilónként 40 forintot kaphatnak a gazdák, ami után áfát sem kell fizetniük”. Későbbi nyilatkozatában¹⁷ tagadta, hogy a megbeszélésen az árról megállapodás született volna, de ismételten elismerte, hogy elhangzott a kérés, hogy a boltok ne menjenek önköltségi ár, vagyis kilónként durván 100 forint alá, és hogy a megbeszélésen elhangzott kéréseket az áruházláncok teljesítették.
22. Az Auchan nyilatkozata¹⁸ szerint a találkozón B.GY. először ismertette a dinnyepiac általános helyzetét, majd *”partnerséget kért a jelenlévőktől, azt, hogy a magyar dinnye ár ne a korábbi évek szerinti 69,-Ft legyen, hanem úgy kerüljön kialakításra, hogy a termelők költségei – amelyek összege legalább 40-45,-Ft – megtérülhessenek. Kérte, hogy a kereskedők lehetőleg 100,-Ft alá ne vigyék induló áraikat. [...] Kérésként elhangzott továbbá, hogy csak akkreditált felvásárló telepről kerüljön a láncokba magyar dinnye. Arra vonatkozóan is elhangzott utalás, hogy az import dinnye értékesítésekor lehetőleg legyen diszkriminatív az árazás.”* Az Auchan elmondta továbbá, hogy *„az egyeztetést követően 2012. július 13.-és július 19. között 99,-Ft-os akciós áron értékesítette a magyar görögdinnyét”* ezt követően pedig *„az árat a piaci viszonyoknak megfelelően határozta meg”*.¹⁹ Az Auchan végezetül kifejtette, hogy írásbeli megállapodásra nem került sor,
23. Az ALDI nyilatkozata²⁰ szerint a találkozón S.GY. tájékoztatást adott a dinnye kilónkénti önköltségéről (kb. 40 forint), amely a közbenső szereplőket és azok árrés elvárásait figyelembe véve 100 forint feletti végső fogyasztói árat kívánna megahhoz, hogy a termelő a befektetett pénzéhez jusson, jövőre is tudjon termelni, és ne csökkenjen tovább az elmúlt 7-8 évben kb. harmadára csökkent termőterület. Az ALDI elmondta továbbá, hogy B. GY.-nek a magyar dinnye forgalmazásának segítésére vonatkozó kérdésére *a „jelen lévő láncok mindannyian kinyilvánították abbéli szándékukat, hogy (amennyiben megfelelő mennyiségben és minőségben rendelkezésre áll) a főszezon idején magyar dinnyét kívánnak értékesíteni az üzleteikben.”*

¹⁶ http://index.hu/gazdasag/magyar/2012/07/19/legalis_kartell_allami_keresre/

¹⁷ <http://index.hu/gazdasag/magyar/2012/07/23/dinnye/>

¹⁸ VJ/62-6/2012. X. melléklet

¹⁹ Az Auchan által alkalmazott ár július 21-től 99 forint alá csökkent. Lásd a VJ/62-6/2012. sz. irat X. mellékletét,

²⁰ VJ/62-6/2012. I. melléklet

24. A TESCO adatszolgáltatásában²¹ megerősítette, hogy S. GY. áttekintő dinnyepiaci tájékoztatása keretében megemlítette, hogy 2011-ben a termelői önköltségi ár átlag 40-50 Ft/kg, a fogyasztói ár pedig átlag 100 Ft/kg volt. Ezt követően „S. GY. hangsúlyozta, hogy a termelőknek olyan felvásárlási árat kellene kapniuk, amely véleménye szerint legalább a 2011. évihez hasonló termesztés költségeit megfelelően kompenzálják.” A TESCO szerint a kiskereskedelmi társaságok képviselői válaszul kifejezetten utaltak arra, hogy az árak kialakítása teljesen szuverén üzleti döntésük, mellyel kapcsolatban nem egyeztethetnek egymással. Tagadta továbbá, hogy a megbeszélés a görögdinnye származási (beszerzési) helyének meghatározására is vonatkozott volna. Utalt arra, hogy a megbeszélés témája volt még a görögdinnye népszerűsítése.
25. F. A., a CBA kommunikációs igazgatójának nyilatkozata²² szerint „személyesen vett részt a Vidékfejlesztési Minisztériumban azon a megbeszélésen, ahol az hangzott el: *kéri a magyar piaci szereplőket, hogy magyar dinnyét forgalmazzanak. Emellett önmérsékletet kértek a kereskedőktől: a fogyasztói árakat úgy alakítsák ki, hogy ezzel kedvezzenek a termelőknek is, mivel információjuk volt róla, hogy az országba jelentős mennyiségű import dinnye érkezett.*”
26. A CBA a versenyfelügyeleti eljárás során tett nyilatkozatában²³ ugyanakkor előadta, hogy az egyeztetés célja a magyar eredetű dinnye népszerűsítése volt. Kiemelte, hogy „*a megbeszélésen a jelenlévők nem fogadtak el egységes vagy közös feltételeket a dinnye értékesítésére, mindössze kifejezték, hogy igyekeznek a magyar dinnyét lehetőségeik szerint népszerűsíteni.*”
27. Megállapítható ugyanakkor, hogy a CBA üzleteiben a találkozót követően²⁴ egy tájékoztató táblát is kihelyezett a következő szöveggel: *”Tisztelt Vásárlóink! Tájékoztatjuk Önöket, hogy a júliusi országos akcióban a görögdinnye 69 Ft/kg-os fogyasztói áron lett meghirdetve. E helyett: A Vidékfejlesztési Minisztérium kérésére, a Magyar Termelők segítése érdekében, kiváló magyar, jó minőségű görögdinnyét fogunk árulni 99 Ft/kg-os áron.”*
28. Az üzleteiben kihelyezett tájékoztató táblával kapcsolatban a CBA azt a magyarázatot²⁵ adta, hogy a meghirdetett fogyasztói árakon való értékesítés a vállalkozáson kívülálló okok miatt hiúsult meg. Ennek oka, hogy az akciós árakat

²¹ VJ/62-6/2012. VIII. melléklet

²² VJ/62-2/2012. sz. belföldi jogsegélyre adott válasz I. melléklete

²³ VJ/62-6/2012. IX. melléklet

²⁴ Az internetes blogbejegyzés dátuma szerint legkésőbb június 19-én. Lásd:

<http://ezmegigyhogy.tumblr.com/search/CBA>

²⁵ VJ/62-6/2012. IX. melléklet

tartalmazó hirdetések előbb adták nyomdába, semmint tudomást szereztek volna arról, hogy a magyar termelők nagyobb mennyiségű dinnyét tudnak szállítani az üzletekbe, teljesítve a CBA Franchise hálózat igényeit. Ezt követően a korábbi külföldi rendelést a CBA lemondta, és a magyar dinnyét rendelte meg. A magyar dinnyét, magasabb minősége miatt nem tudta a meghirdetett fogyasztói áron értékesíteni.

29. A SPAR – a bejelentéssel összefüggő eljárásban becsatolt – adatszolgáltatásában²⁶ azt állította, hogy az egyeztetésen nem született megállapodás a jelenlevő felek között, de a megbeszélésen elhangzottakról nem nyilatkozott.
30. A FruitVeB a bejelentéssel összefüggő eljárásban nem szolgáltatott adatot, hanem csak a versenyfelügyeleti eljárás keretében a tényállás tisztázáshoz szükséges adatok közlésére történt felhívásra válaszolt. Válaszában²⁷ megerősítette, hogy a találkozón szó volt az önköltségi árakról, de tagadta, hogy a beszerzési vagy értékesítési árakról is szó esett volna. Miközben tagadta azt is, hogy a görögdinnye import az egyeztetés témája lett volna, elmondta, hogy az megbeszélésen résztvevő képviselője, M.B. tájékoztatást adott arról, hogy *„több évig jellemző volt az a jelenség, hogy a déli országokból érkező dinnye szétverte a magyar termelők kezdő piaci árát”* és ennek kapcsán *„javasolta annak vizsgálatát, hogy ez ne történhessen meg a jövőben”*, illetve annak elemzését, hogy erre milyen jogszerű lehetőségek lennének.
31. A Dinnyeszövetség sem a bejelentéssel összefüggő eljárásban, sem pedig a versenyfelügyeleti eljárásban nem tett nyilatkozatot. A versenyfelügyeleti eljárásban emiatt a GVH két alkalommal eljárási bírságot szabott ki a Dinnyeszövetséggel szemben.
32. A Minisztériumi jelentésből²⁸ megállapítható, hogy az árak és az import kérdésén kívüli átfogó piaci témák is az egyeztetés tárgyát képezték. Így a felek áttekintették a magyarországi dinnyepiaci helyzetet, ezen belül is a Magyarországon termesztett dinnye értékesítésének válságát. A megbeszélés kiterjedt a feketegazdaság, az út menti dinnyeárusítások és a dinnyenepperek jogszerűtlen tevékenysége, illetve a Budapesti Nagybani Piacon tapasztalható nem legális árusítás kérdéseire is. A Minisztérium kinyilvánította szándékát, hogy folyamatos ellenőrzésekkel szabályos mederbe terelje a piaci viszonyokat. Megállapodás született továbbá a magyar dinnye népszerűsítésére irányuló promócióról. A termelők kérték továbbá a megbeszélésen

²⁶ VJ/62-6/2012. V. melléklet

²⁷ VJ/62-16/2012. számú adatszolgáltatás

²⁸ VJ/62-2/2012. számú belföldi jogsegély

jelenlevő áruházláncok képviselőit, hogy az üzletláncok ne dinnyear-csökkentéssel akarják az üzletekbe csalogatni a vevőket, hanem válasszanak inkább más módszert.

33. Az egyeztetés sajtónyilvánosság elé kerülését és a GVH eljárásának megindulását követően a találkozó egyes résztvevői több alkalommal cáfolni igyekeztek azt, hogy megállapodás, illetve jogellenes megállapodás jött volna létre. B.GY. 2012. augusztus 14-én a Kossuth Rádióban azt nyilatkozta,²⁹ hogy az egyeztetésen „*árakról nem is volt szó*”. A Minisztérium jelentése³⁰ többször megismétli, hogy „*nem történt kartellezés*”, illetőleg „*nem született olyan megállapodás, amely kimerítené a Tpvt. 11. §-ában közölt tényállásokat*”, kifejtve, hogy „*az említett megállapodás a Magyarországon dinnyetermesztéssel foglalkozó összes termelőt tömörítő Dinnyeszövetség és a FruitVeB részvételével született meg. A versenykorlátozás fogalmilag kizárt, hiszen minden jelenlegi és jövőben (piacra lépő) termelő érdekében és képviseletében született a megállapodás. Továbbá az említett igencsak specifikus piacra, konkrétan a dinnyepiacra magára, mint fogalomra sem lehet káros, hiszen a megállapodás a termelők (versenyzők) számának megtartását szolgálja. Ellenkező esetben viszont, amennyiben a megállapodás nem születik meg, a termelők (versenyzők) száma lecsökken, és valóban torzul a piac. Az említett megállapodás egyértelműen a versenyképesség megtartását, sőt javítását szolgálta, hiszen az elmúlt évek során egyre rosszabb helyzetbe kerülő termelők piacon való maradását szolgálja.*”.
34. A Szakmaközi törvény hivatkozott módosítását (lásd a 13. pontot) követően a SPAR hangsúlyozta³¹ hogy „*egy szakmai érdekképviseleti szerv által kezdeményezett egyeztetésen való részvétel, és ahhoz kapcsolódó megállapodás, nem minősül kartellnek. Hivatkozunk e körben az Országgyűlés 2012. november 19. napján elfogadott szakmaközi szervezetekről és az agrárpiaci szabályozás egyes kérdéseiről szóló törvényjavaslat módosítására. Az elfogadott jogszabály értelmében nem minősül versenyt korlátozó magatartásnak, vagyis kartellezésnek, ha egy adott megbeszélésen minden szakmai szervezet részt vesz, és a tárgyalások nyomán egyik piaci szereplő sem kerül előnybe a másik kárára.*”

VI. Releváns jogszabályi rendelkezések

35. A Tpvt. 11. §-ának (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a

²⁹ lásd: http://hvg.hu/gazdasag/20120814_budai_dinnye

³⁰ VJ/62-2/2012. számú belföldi jogsegély

³⁰ VJ/62-2/2012. számú belföldi jogsegély

³¹ VJ/62-26/2012. számú irat

közttestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki.

36. A (2) bekezdés a), illetve c) pontja szerint ez a tilalom vonatkozik különösen:
- a) a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására;
 - c) a beszerzési források felosztására, illetve a közülük való választás lehetőségének korlátozására, valamint a fogyasztók, üzletfelek meghatározott körének valamely áru beszerzéséből történő kizárására.
37. Az EUMSZ 101. cikke (1) bekezdésének a), illetve c) pontja szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen és ezért tilos minden olyan, vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja, vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen:
- a) a beszerzési, vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése;
 - c) a piacok, vagy a beszerzési források felosztása.
38. A Szerződés 81. és 82. cikkében foglalt versenyszabályok végrehajtásáról szóló 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 1/2003/EK tanácsi rendelet) (1) preambulumbekzdése szerint a Közösségben³² hatékonyan és egységesen kell alkalmazni a Szerződés 81. és 82. cikkét³³ egy olyan rendszer létrehozása érdekében, amely biztosítja, hogy a közös piacon³⁴ a verseny ne torzuljon.
39. Az 1/2003/EK tanácsi rendelet 5. cikke szerint a tagállamok versenyhatóságai egyedi ügyekben alkalmazhatják a Szerződés 81. és 82. cikkét és e célból saját kezdeményezésükre vagy panasz alapján, pénzbírságot, kényszerítő bírságot vagy a nemzeti jogok által biztosított egyéb szankciót szabhatnak ki.
40. A Tpv. 33. §-ának (3) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket az európai közösségi versenyszabályok a tagállami versenyhatóság hatáskörébe utalnak.

³² Európai Közösség alatt az Európai Uniót kell érteni.

³³ A Szerződés 81. és 82. cikke alatt az EUMSZ 101. és 102. cikkét kell érteni

³⁴ Közös piac alatt belső piacot kell érteni.

41. A Tpvt. 44. §-ának (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásra – a törvényben meghatározott szűk körű kivételtől eltekintve – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni.
42. A Szakmaközi törvény 18/A. §-ának (1) bekezdése szerint mezőgazdasági termék vonatkozásában nem állapítható meg a Tpvt. 11. §-ában meghatározott tilalom megsértése, ha a Tpvt. 11. §-a szerinti megállapodásból eredően a gazdasági verseny torzítása, korlátozása vagy megakadályozása a gazdaságilag indokolt, méltányolható jövedelem eléréséhez szükséges mértéket nem haladja meg, és e jövedelem megszerzésétől a megállapodás által érintett piac szereplője nincs elzárva, továbbá az EUMSZ 101. cikkének alkalmazására nem került sor.
43. A Szakmaközi törvény 18/A. §-ának (2) bekezdése szerint az (1) bekezdésben foglalt mentesülési feltételek fennállását a miniszter állapítja meg. A Tpvt. 11. §-ában szereplő tilalom mezőgazdasági termék vonatkozásában történő megsértésének vizsgálata során a Gazdasági Versenyhivatalnak a miniszter (2) bekezdés szerinti állásfoglalását be kell szerezni, és az abban foglaltak alapján kell eljárnia. A miniszternek az állásfoglalását a Gazdasági Versenyhivatal megkeresésének beérkezésétől számított hatvan napon belül kell kiadnia, amely időtartamra a Gazdasági Versenyhivatal az eljárását felfüggeszti.
44. A Szakmaközi törvény 2. §-a (1) bekezdésének f) pontjában foglalt rövid megjelölésre figyelemmel miniszter alatt a Szakmaközi törvény alkalmazásában az agrárpolitikáért felelős minisztert kell érteni, aki az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. §-ának a) pontja szerint a vidékfejlesztési miniszter.
45. A Szakmaközi törvény 18/A. §-ának (4) bekezdése szerint az eljáró versenytanács a bírság kiszabását felfüggeszti a Tpvt. 11. §-ába ütköző olyan megállapodás vagy az EUMSZ 101. cikkébe ütköző olyan versenytársak közötti megállapodás vagy összehangolt magatartás esetén, ahol azt mezőgazdasági termék vonatkozásában követték el. Ez esetben az eljáró versenytanács határidő tűzésével felszólítja a megállapodásban vagy összehangolt magatartásban résztvevő feleket, hogy magatartásukat hozzák összhangba a jogszabályi rendelkezésekkel. A határidő eredménytelen elteltét követően az eljáró versenytanács bírságot szab ki.

46. A Szakmaközi törvény 21/A. §-a szerint a 18/A. § fenti rendelkezéseit az e rendelkezések hatálybalépésekor – 2012. november 28-án – folyamatban lévő ügyekben és megismételt eljárásokban is alkalmazni kell.
47. A Tpvt. 70. §-ának (1) bekezdése szerint a vizsgáló vizsgálatot rendel el olyan tevékenység, magatartás vagy állapot észlelése esetén, amely a Tpvt. rendelkezéseit sértheti, feltéve, hogy az eljárás a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozik, és a közérdek védelme az eljárás lefolytatását szükségessé teszi.
48. A Ket. 31. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján a hatóság az eljárást megszünteti, ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn.
49. A Tpvt. 60/A. §-a szerint az eljárásnak a Ket. 31. § (1) bekezdés e) pontja alapján történő megszüntetéséről hozott végzést a bejelentővel is közölni kell.
50. A Tpvt. 82. §-ának (1) bekezdése szerint a vizsgálónak a versenyfelügyeleti eljárás során hozott végzése ellen külön jogorvoslatnak csak akkor van helye, ha azt a Ket. vagy a Tpvt. megengedi.
51. A Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontja alapján az eljárást megszüntető végzéssel szemben önálló fellebbezésnek van helye. A Ket. 101. §-ának (1) bekezdése alapján a fellebbezésnek a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.

VII. A bizonyítékok értékelése

52. A IV. cím alatt bemutatott bizonyítékok alapján a GVH az alábbi következtetésekre jutott.
53. Megállapítható, hogy 2012. július 6-án egyeztetés zajlott a Minisztérium, az ALDI, az Auchan, a CBA, a Lidl, a SPAR, a TESCO, a Magyar Dinnye Szövetség, a Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet és Terméktanács képviselői és a 17. pontban megjelölt további személyek részvételével.
54. A találkozó a szakmai érdekképviselet kezdeményezésére (lásd a 34. pontot) a Minisztérium részéről B.GY. parlamenti államtitkár szervezésében jött létre (lásd a 17. pontot). A megbeszélés, számos jogszerű, a görögdinnye ágazat problémáit és visszasságait orvosolni igyekvő témát érintett. Emellett azonban a magyar termelésű görögdinnye áruházláncokban való értékesítési ára legalacsonyabb mértékének meghatározására (lásd a 18., 19., 21., 22., 23. és 25. pontokat) és az importból származó görögdinnye forgalmazásának korlátozására (lásd a 18., 22., 23., 25., 28. és 30. pontokat) irányuló cél tekintetében a résztvevő vállalkozások között egyetértés mutatkozott, illetve az erre irányuló kéréseket egyik vállalkozás sem utasította vissza. Az is megállapítható, hogy a vállalkozások magatartása kapcsán a

Minisztérium aktív, szervező szerepet játszott (lásd a 18., 19., 22., 23., 25. és 28. pontokat).

55. Végül a vizsgálat során beszerzett bizonyítékokból³⁵ megállapítható, hogy a találkozón jelenlévő kiskereskedelmi láncok magatartása az egyeztetésen meghatározott céloknak és a Minisztérium, illetve a szakmai szövetségek által megfogalmazott kéréseknek megfelelően alakult (lásd a 22., 23. és 27. pontokat), mivel a magyar dinnye szezonjának kezdetén az árak gyakorlatilag nem csökkentek a 99 forintos küszöbár alá.³⁶

VIII. Jogi értékelés

56. Tekintettel arra, hogy a vizsgálat alapján valószínűsíthető volt, hogy a mezőgazdasági termékre vonatkozó vizsgált magatartás sérti a Tptv. 11. §-a (1) bekezdésének tilalmát, a Szakmaközi törvény 18/A. §-a (2)-(3) bekezdéseinek előírásait követve a GVH kikérte³⁷ a Vidékfejlesztési Miniszter (a továbbiakban: Miniszter) állásfoglalását arról, hogy a vélelmezett versenykorlátozó megállapodásból eredően a gazdasági verseny torzítása, korlátozása vagy megakadályozása az egyes eljárás alá vont vállalkozások tekintetében a gazdaságilag indokolt, méltányolható jövedelem eléréséhez szükséges mértéket meghaladja-e, vagy e jövedelem megszerzésétől a megállapodás által érintett piac szereplője nincs-e elzárva. Mivel a GVH eljárását az EUMSZ 101. cikkére alapozottan is megindította, s így a Szakmaközi törvény 18/A. §-ának (1) bekezdése szerint az uniós jogi rendelkezés „alkalmazásra került”, a Miniszter álláspontjának kikérése nem volt szükségszerű. Ezt a GVH csak arra az esetre tekintettel tette meg, ha a versenyfelügyeleti eljárás során olyan következtetésre jutna, hogy az EUMSZ 101. cikke nem alkalmazható. Ezt az értelmezést a Miniszter is osztotta álláspontjában.³⁸
57. A GVH megjegyzi, hogy a Szakmaközi törvény 18/A. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételeket csak abban az esetben tartja vizsgálандónak, és ezzel együtt a Miniszter állásfoglalását csak akkor tartja szükségesnek kikérni, ha az EUMSZ 101. cikkét nem alkalmazza egy magatartásra. A Tptv. 33. §-ának (3) bekezdése³⁹ és az 1/2003/EK tanácsi rendelet 5. cikke⁴⁰ együttes értelmezése alapján csak a GVH rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a tagállamok közti kereskedelem érintettségéről és

³⁵ Lásd VJ/62-6/2012. sz. irat és egyes áruházláncok vonatkozásában annak mellékletei

³⁶ VJ/62-6/2012. sz. irat és mellékletei, VJ/62-29/2012. sz. irat és mellékletei

³⁷ VJ/62-40/2012. számú végzés

³⁸ Lásd a VJ/62-47/2012. számú iratot

³⁹ „A Gazdasági Versenyhivatal ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket az európai közösségi versenyszabályok a tagállami versenyhatóság hatáskörébe utalnak.”

⁴⁰ „A tagállamok versenyhatóságai egyedi ügyekben alkalmazhatják a Szerződés 81. és 82. cikkét.”

ezzel az EUMSZ alkalmazhatóságáról döntést hozzon. A Miniszter állásfoglalásának⁴¹ rendelkező része szerint a „[Szakmaközi tv]. 18/A. § (1) bekezdésében szereplő mentesülési feltételek fennállnak és a Szakmaközi tv. 18/A. § (1) bekezdése alkalmazásának van helye, melynek értelmében nem állapítható meg a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 11. §-a szerinti, a vállalkozások vagy azok társulása között a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célzó, vagy ilyen hatású összehangolt magatartásra vagy döntésre vonatkozó tilalom megsértése.”

58. Ezen állásfoglalás fényében a GVH, mint tagállami versenyhatóság vizsgálta, hogy a feltárt bizonyítékok alapján megállapítható-e az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének alkalmazhatósága. Ennek feltétele a Tpv. 11. §-ának (1) bekezdése szerinti megállapodás esetében az, hogy a megállapodás érzékelhető hatással legyen a tagállamok közötti kereskedelemre, azaz fennálljon a tagállamok közötti kereskedelem érintettsége (TKKÉ).
59. A 101. cikk megfogalmazásából, valamint az uniós bíróságok ítélezési gyakorlatából következik, hogy a kereskedelemre gyakorolt hatás kritériumának alkalmazásakor különösen három összetevővel kell foglalkozni: a tagállamok közötti kereskedelem, a hatás lehetőségének és az érzékelhetőségnek a fogalmával.
60. Az Európai Bizottságnak a kereskedelem érintettségéről szóló közleménye⁴² (TKKÉ-közlemény) alapján a „tagállamok közötti kereskedelem” fogalmába beletartozik minden határokon átnyúló gazdasági tevékenység, azaz az nem korlátozódik a határokon átnyúló hagyományos áru- és szolgáltatáscserére. A kereskedelem fogalma olyan eseteket is magában foglal, amelyekben a megállapodás a piaci verseny szerkezetére gyakorol hatást. A kereskedelemre gyakorolt hatás kritériumának alkalmazása független az érintett földrajzi piacok meghatározásától: a tagállamok közötti kereskedelemre olyan esetben is lehet hatást gyakorolni, ha az érintett piac egyetlen tagállam területe vagy területének egy része.⁴³
61. A „hatással lehet” kifejezés arra utal, hogy jogi vagy ténybeli objektív tényezők egy csoportja alapján kellő mértékű valószínűséggel előre láthatónak kell lennie annak, hogy egy megállapodás, illetve magatartás közvetlen vagy közvetett, tényleges vagy potenciális hatást gyakorolhat a tagállamok közötti kereskedelem szerkezetére. A

⁴¹ Vj/62-47/20112. számú irat

⁴² A kereskedelemre gyakorolt hatásnak a Szerződés 81. és 82. cikke szerinti fogalmáról szóló bizottsági közlemény [Hivatalos Lap C 101., 2004.4.27., 81. o.]

⁴³ TKKÉ-közlemény 19–22. pontok

kereskedelemre gyakorolt hatás értékelése szempontjából az érintett vállalkozások szubjektív szándéka közömbös. Az uniós jog alkalmazhatóságának megállapításához elegendő továbbá, ha a megállapodás alkalmas arra, hogy az Unión belüli verseny szerkezetére hatással legyen, nem szükséges, hogy ténylegesen gyakoroljon ilyen hatást.⁴⁴ A kereskedelemre gyakorolt hatás értékelése számos körülmény alapján történik, amelyek önmagukban nem feltétlenül döntőek, ideértve a megállapodás természetét, a megállapodás tárgyát képező áruk jellegét, és a megállapodást kötő felek piaci helyzetét és súlyát. Mindezeket túl figyelembe kell venni azt a ténybeli és jogi környezetet, amelyben a megállapodás érvényesül. A gazdasági és jogi környezet befolyásolja, hogy a magatartás mennyiben képes hatást gyakorolni a tagállamok közötti kereskedelemre.⁴⁵

62. A tagállamközi kereskedelemre gyakorolt hatásnak „érzékelhetőnek” kell lennie. Ha a megállapodás természeténél fogva alkalmas arra, hogy hatást gyakoroljon a tagállamok közötti kereskedelemre, illetve minél nagyobb a megállapodásban részes vállalkozások piaci súlya, annál nagyobb valószínűséggel tekinthető érzékelhető mértékűnek a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás.⁴⁶ Az érzékelhetőség megállapítása során a „kereskedelemre gyakorolt hatás nem érzékelhető mértéke” szabály, a NAAT-szabály (non-appreciable affect on trade) az irányadó. A NAAT-szabály egy olyan negatív vélelem, amely kimondja, hogy a tagállamok közötti kereskedelemre hatást gyakorló megállapodások milyen feltételek mellett nem érintik egyébként érzékelhető mértékben a tagállamok közti kereskedelmet. A NAAT-szabály alapján amennyiben az érintett vállalkozásoknak a megállapodás tárgyát képező termékekkel megvalósított együttes éves közösségi forgalma meghaladja a 40 millió eurót, illetve a felek együttes piaci részesedése legalább egy, a Közösségen belüli érintett piacon meghaladja az 5 %-ot, akkor az érzékelhetőség valószínűsíthető.⁴⁷
63. Jelen ügyben az eljárás alá vontak magatartása a magyarországi élelmiszer-kiskereskedelem 6 jelentősebb vállalkozásának, illetve a görögdinnye és zöldséggyümölcs termelők érdekképviseleti szerveinek megállapodása, amely Magyarország mint tagállam egész területére kiterjed. Az európai uniós joggyakorlat⁴⁸, illetve a

⁴⁴ TKKÉ-közlemény 23., 25–27. pontok

⁴⁵ TKKÉ-közlemény 28., 32. pontok

⁴⁶ TKKÉ-közlemény 44–45. pontok

⁴⁷ TKKÉ-közlemény 50–52. pontok

⁴⁸ 8/72. sz. ügy Vereeniging van Cementhandelaren kontra Bizottság [EBHT 1972., 977. o.] 29. pont; 42/84. sz. ügy Remia és mások kontra Bizottság [EBHT 1985., 2545. o.] 22. pont; és C-35/96. sz. ügy Bizottság kontra Olaszország [EBHT 1998., I-3851. o.] 48. pont; C-309/99. sz. J. C. J. Wouters, J. W. Savelbergh és Price

TKKÉ-közlemény alapján az egy tagállam egész területére kiterjedő megállapodások természetüknél fogva azzal a hatással járnak, hogy erősítik a piacok nemzeti alapon történő felosztását és így akadályozzák az EUMSZ céljának tekintett kölcsönös gazdasági átjárhatóságot.

64. Tekintettel arra, hogy a vizsgált megállapodással érintett terméket más tagállamokban is termesztik, valamint arra, hogy a vizsgált magatartás a részes vállalkozások e tagállamokból való beszerzéseit is közvetlenül érinti, kétségtelen a határokon átvitelő kereskedelemre, gazdasági tevékenységre utaló elem a megállapodásban. A megállapodás tekintetében a kereskedelem szerkezetére gyakorolt hatásra utal magának a megállapodásnak az egyik célja is, amely a fent bemutatottak szerint közvetlenül az import szerepének korlátozására, lehetőség szerint kizárására irányult. Mindezen körülmények fényében a megállapodás nyilvánvalóan alkalmas arra, hogy az uniós esetjogban minimálisan megkívánt közvetett és potenciális hatással legyen a tagállamok közötti kereskedelemre.
65. A rendelkezésre álló adatok⁴⁹ alapján az eljárás alá vont vállalkozások dinnye-értékesítésből származó árbevétele meghaladja a NAAT-szabályban foglalt forgalmi küszöböt, és a részes vállalkozások piaci súlya alapján a piaci részesedési küszöb is teljesül, ily módon a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás érzékelhető mértékűnek tekinthető.
66. Mindezek következtében a vizsgált magatartás hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, vagyis a magatartásra az EUMSZ 101. cikke alkalmazandó.
67. Ennek megállapítását követően a GVH vizsgálta az eljárás folytatásának lehetőségeit. Tekintettel arra, hogy a vizsgált magatartás a termék jellegénél fogva már biztosan véget ért, a GVH megállapította, hogy a Szakmaközi törvény 18/A. §-ának (4) bekezdése – mind a nemzeti, mind pedig az uniós versenyjogi tilalom megsértése esetében – kizárná a bírságszankció alkalmazását, mivel a bírság kiszabásának lehetőségét a jogellenes magatartás folytatásának tényéhez köti.
68. A GVH megállapította, hogy a Szakmaközi törvény e rendelkezése gyakorlatilag kizárja, de legalábbis formálisan korlátozza az EUMSZ 101. cikkébe ütköző jogsértések szankcionálását is. Emiatt felmerül, hogy a Szakmaközi törvény e rendelkezése egyrészt az 1/2003/EK tanácsi rendelet 5. cikkébe ütközik, tekintettel arra, hogy e rendelkezés előírja, hogy a tagállami hatóságnak képesnek kell lennie az

Waterhouse Belastingadviseurs BV kontra Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten [EBHT 2002., I-1577. o]

⁴⁹ VJ/62-50/2012. sz. GVH belső tanulmány

EUMSZ 101. cikkébe ütköző magatartások esetén bírság kiszabására, másrészt pedig sérti az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikk (3) bekezdését is, amely alapján a tagállamok kötelesek az EUMSZ 101. cikke hatékony érvényesülését biztosítani.

69. Tekintettel ugyanakkor arra, hogy a Szakmaközi törvény 18/A. §-a (4) bekezdésének uniós jogba ütközése kérdését az Európai Bíróság előzetes döntése tudná tisztázni, valamint arra, hogy ennek kezdeményezéséről való döntésre egy esetleges bírósági eljárás során az eljáró bíróság rendelkezik hatáskörrel, a GVH nem rendelkezik jogkörrel arra, hogy a Szakmaközi törvény és az 1/2003/EK rendelet, illetve az EUMSZ közötti esetleges ellentétet feloldja.
70. Ezt követően a GVH először azt vizsgálta, hogy a jogsértés megállapítása kellő általános és különös elrettentő erővel bír-e a jogsértőnek vélt magatartásokra nézve. Ennek kapcsán a GVH figyelembe vette a Szakmaközi törvénynek a versenyfelügyeleti eljárás megindulását követően eszközölt módosítását, így azt, hogy a vizsgált magatartás ugyanazon minisztérium szervezésében jött létre, mint amely e módosítás eredményeként jogosulttá vált a magatartásnak a Tpv. 11. §-a (1) bekezdésének tilalma alóli mentesülését megállapítani. Ennek alapján a GVH úgy találta, hogy a jelenlegi jogszabályi környezetben a jogsértés formális megállapítása nem járhat kellő visszatartó erővel, és várhatóan nem képes orvosolni a versenyjogi problémát és érdemi javulást elérni az érintett piacon folyó versenyben.
71. Másodszor a GVH vizsgálta, hogy a közérdek védelme indokolja-e az eljárás folytatását. Megállapította, hogy a Szakmaközi törvény 18/A. §-a a mezőgazdasági termékek vonatkozásában nem teszi lehetővé a hatékony fellépést a Tpv. szerinti versenykorlátozó megállapodásokkal, így a legkártékonyabb jogsértésekkel, azaz a kartellekkel szemben. Emellett a Szakmaközi törvény 18/A. § (4) bekezdése a Tpv.-vel azonos tartalmú uniós versenyjogi tilalom megsértése miatt kiszabható szankciókat is kizárni törekszik. Ennek alapján a GVH úgy véli, hogy a jogalkotó az érintett szektor vonatkozásában kérdésessé tette a Tpv.-ben meghatározott, a GVH által védeni rendelt közérdek tartalmát. Ezzel a jogalkotó mind a GVH, mind a vállalkozások számára bizonytalanná tette a jogszerűként követendő magatartás pontos kereteit.
72. Tekintettel a közérdek megítélésében a fentiekben jelzett körülményekből származó jelentős bizonytalanságra, a GVH úgy ítéli meg, hogy a Tpv.-ben rögzített közérdeket az szolgálja jobban, ha az erőforrásait a bizonytalanság által nem érintett egyéb jogsértésekkel szembeni hatékony fellépésre fordítja, így a jelen ügyben az eljárás folytatása a továbbiakban már nem indokolt, figyelemmel arra is, hogy a

jelenleg rendelkezésére álló bizonyítékok mellett valószínűleg további – a nem együttműködő ügyfelek miatt komolyabb erőforrásokat igénylő – eljárási cselekményekre lenne szükség az eljárás eredményes lezárásához.

IX. Döntés

73. A fentiekre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal – a Ket. 31. §-a (1) bekezdésének e) pontja alkalmazásával – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.
74. A GVH hatáskörét a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpv. 11. §-a tekintetében a Tpv. 45. §-a, az EUMSZ 101. cikke tekintetében az 1/2003/EK tanácsi rendelet 5. cikke, valamint – az 1/2003/EK tanácsi rendelet 35. cikkére is figyelemmel – a Tpv. 33. §-ának (3) bekezdése, illetékességét a Tpv. 46. §-a állapítja meg.
75. A jogorvoslati jog a Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontján alapul.

X. Kioktatás a jogorvoslati jogról

76. A fellebbezés előterjesztése és elbírálása tekintetében a Gazdasági Versenyhivatal az alábbiakban ad tájékoztatást.
77. A vizsgáló végzésével szemben fellebbezést a Tpv. 82. §-ának (3) bekezdése szerint – a végzés közlésétől számított nyolc napon belül – az ügyfél terjeszthet elő, valamint az, akire nézve a végzés rendelkezést tartalmaz, továbbá a bejelentő, minthogy vele a végzést a Tpv. 60/A. §-a alapján közölni kell. A Tpv. 82. §-ának (2) bekezdése alapján a vizsgáló külön jogorvoslattal megtámadható végzésével szembeni jogorvoslatra a fellebbezés szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a fellebbezést az eljáró versenytanács bírálja el.
78. A fellebbezésnek a végzés végrehajtására a Ket. 101. §-ának (1) bekezdése alapján halasztó hatálya van.
79. Az elkésett fellebbezést, illetve a fellebbezésre nem jogosulttól származó fellebbezést a vizsgáló a Ket. 102. §-ának (3) bekezdése alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. A vizsgáló a fellebbezést a Ket. 102. §-ának (5) bekezdése szerint a fellebbezési határidő leteltétől számított nyolc napon belül terjeszti fel az eljáró versenytanácshoz, kivéve, ha a megtámadott végzést a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően kijavítja, kiegészíti, módosítja, visszavonja vagy a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, valamint ha a fellebbezést a felterjesztést megelőzően visszavonták.
80. A vizsgáló a fellebbezést az ügy összes iratával együtt terjeszti fel, és a fellebbezésről kialakított álláspontjáról is nyilatkozik.

81. A Tpv. 82. §-ának (4) bekezdése szerint a vizsgáló végzése ellen előterjesztett jogorvoslati kérelmet az eljáró versenytanács tárgyaláson kívül bírálja el. A fellebbezés érdemi elbírálása során az eljáró versenytanács a Ket. 105. §-ának (1) bekezdése szerint a következőképpen rendelkezhet: a vizsgáló végzését helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti.
82. A fellebbezési illetékről a Gazdasági Versenyhivatal az alábbiakban ad tájékoztatást.
83. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 28. §-ának rendelkezései szerint a közigazgatási hatósági eljárásért az Itv.-ben megállapított illetéket kell fizetni. Az illetékkötelezettség akkor is fennáll, ha a hatóság a kérelemnek (fellebbezésnek) részben vagy egészben helyt ad, vagy azt elutasítja, továbbá, ha a (fellebbezési) eljárást megszünteti.
84. Az Itv. 29. §-ának (4) bekezdése alapján a végzés elleni fellebbezésért 3000 forint illetéket kell fizetni.
85. Az Itv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján az illetéket az eljárás kezdeményezésekor az köteles megfizetni, aki az eljárás megindítását kéri (aki a fellebbezést előterjeszti).
86. Az Itv. 32. §-ának rendelkezései szerint a jogorvoslati eljárásban megfizetett illetéket az ügyfélnek (a fellebbezés előterjesztőjének) vissza kell téríteni, ha a közigazgatási hatóság vagy a bíróság által felülvizsgált közigazgatási hatósági döntés (a vizsgáló végzése) az ügyfél hátrányára részben vagy egészben jogszabálysértőnek bizonyult. A visszatérítést hivatalból, a jogorvoslati eljárást lezáró, vagy arra tekintettel hozott döntésben kell elrendelni, és azt a visszatérítés foganatosítása végett az ügyfél lakóhelye, székhelye, illetőleg a bíróság székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnak kell megküldeni.
87. Az Itv. 73. §-ának (1) bekezdése alapján a fellebbezési illetéket az eljárás megindításakor illetékbélyeggel az eljárást kezdeményező iraton (a fellebbezésen) kell megfizetni.
88. Az Itv. 74/A. §-ának rendelkezései szerint az illetékbélyeggel megfizetett illetéket az eljárást kezdeményező iratra (a fellebbezésre) kell felragasztani. Az eljárást kezdeményező iratra (a fellebbezésre) ragasztott illetékbélyeget az ügyfélnek átírnia vagy azon bármiféle megjelölést alkalmaznia nem szabad. A bélyeget az eljáró hatóság értékteleníti felülbélyekezéssel.
89. A Ket. 31. §-a (1) bekezdésének h) pontja alapján a hatóság az eljárást megszünteti, ha a hatósági eljárásért illetéket kell fizetni, és az ügyfél a fizetési kötelezettségének

a hatóság erre irányuló felhívása ellenére az erre tűzött határidő alatt nem tesz eleget és költségmentességben sem részesül.

Budapest, 2013. április 10.